

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Quis sensus litteralis sit potior. Capitulu[m]. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

De sensibus scripturarum

eustant indignis. Hec ille. Ad quintū di-
co: q̄ si liber sacre scripture de quo habet
Apoca. v. 2. Ezech. ij. dicat scriptus foris
rōne sensus litteralis: nō tñ dicit scriptus in-
tus solū rōne spūalis: imo rōne litteralis
est scriptus intus et foris: q̄ p̄ sensum lit-
teralē tradunt nobis quedā summe
ma et secreta prinētia ad sensum allegoriz-
cū et anagogicū. Un̄ ex hoc habet: q̄ lra-
lis sit portio: utpote vniuersalior et cōmu-
nior: iuxta illud ad Ro. ij. Sapientibz et in-
sipientibz debitor sum. Ad sextū dico: q̄
sicut studiū humanarū scientiarū incipit a
pncipijs naturaliter notis: sic studiū sacre
scripture recte ordinatū incipit ab articu-
lis fidei diuinitus in sacra scriptura reuela-
tis: qui fundant in eius sensu litterali. Ex
his vna cū alijs in sacra scriptura litterali-
ter traditis: seu p̄ verā et rectā rōnem in-
uentis pcedit ad aliqua alia probanda.
Per istū aut̄ p̄cessum deuenit ad oia que
in sacra theologia veraciter tradunt a ma-
gistris: que omnia ad litteralē sensum ip̄s
scripture reducunt. Ex his aut̄ p̄t̄: q̄ stu-
diū scripturarū a sensu litterali incipit: et in
his que ab eo argumentatiue deducuntur
summat. Ad argumentū ergo cū dicit:
q̄ cognitio nostra incipit ab imperfectis: ve-
rū est: quo ad simplicitatē intelligentiā: que
ab vniuersalioribz incipit. Noticia aut̄ cō-
plexa incipit a p̄fectioribz. Nāz incipit ab
intellectu. i. habitu pncipiorū: et terminat̄
ad scientiā. i. habitū p̄clusionū. Ad septimū
dico: q̄ ex illa auctoritate Gregorij nō
debemus existimare q̄ sensus litteralis i
aliquo loco scripturę deficiat: sic q̄ vel fal-
sum includat: vel sit penitus inutilis. Nā
ex p̄mo infirmaretur tota diuine scripturę
re auctoritas: vt Aug. dicit. Secundū eti-
am est p̄tra aplūm dicente ad Rom. xv.
Quęcūq̄ scripta sunt: ad nostrā doctrinā
scripta sunt. Sed intēdit beatus Grego-
rius: q̄ sensus aliqñ qui per voces proprie
exprimitur falsus est: quem litteralē ap-
pellare: (licet improprie) aliquo modo pos-
sumus. Et quādo incidit talis sensus: vt
puta cum dicitur hircū habere tātū vnū
cornu: tunc ad sensum mysticū oportet re-
currere. id est ad litteralē: s; improprie p̄
voces expr̄ssum: qui ideo mysticus dicit:

quā parabolicus: quāuis vere sit litteralis
Et hoc idem asserit beatus Hieronymus
dicens. Cum historia aut̄ impossibilitatē
habet: aut turpitudinem: ad altiora trās-
mittimur: id est ad sensum mysticū modo
exposito. Et hec de questione.

Quis sensus litteralis sit pos-
tior.

Capitulū ix.

Ultimo restat: vt

circā sensum litteralem ad
huc vnā solvam? difficulta-
tem. Cum em̄ idem textus
plures habeat lrales sensus: vt cū ab ex-
positioibz plures expositiones traduntur
quenam erit censenda portio: Ad hoc sic
respōdendū est. Dico em̄ q̄ litterales ex-
positioes aliqñ tradunt sensus incōpossi-
biles: et tūc necessario alter seu vnus eorū
tñ est litteralis. q̄ vn̄ eorū necessario est
falsus. Exemplum huius habet Dani. x.
vbi angelus missus ad docendū Danie-
lem: dicit ei. Princeps regni Persarū resti-
tue mibi. xij. dieb. Vbi p̄ pncipē Persarū
fm̄ br̄m Grego. intelligit angelus bonus
qui habet curā illius regni q̄ nolebat q̄ fi-
lij isrl̄ liberarent̄ et egredierentur de regno
Persarū in quo multa bona faciebāt docē-
do fidē vn̄ius dei. Sed fm̄ aliquos alios
fuit angelus malus qui resistebat bono.
Quid aut̄ horū verū sit nō spectat ad p̄sen-
tem p̄siderationē. Cum p̄o sensus plures
sunt cōpossibiles: ille videt ceteris paribz
magis p̄ferendus qui magis innitit rōni.
Un̄ quo q̄sq̄ magis rōni innitit: eo ma-
ioris auctoritatis eius verba esse vident̄:
vt dicit in decretis. dist. xx. cap. decretales.
Item qui magis cōsonat littere. Un̄ fm̄
Augu. de doctri. ch̄riana. dubia sunt de
termināda fm̄ sententiā: que d̄ scriptura
rū planioribz locis accipit. Planto: autē
loca sunt in quibz planior est consonantiā
ad textū. Item p̄ferendus est que tradit
sancti his qui a non sanctis tradunt. Un̄
in decretis in p̄dicto ca. dicit. In sacrarū
litterarū expositionibz sancti doctores su-
mis pontificibz p̄ponunt. Martine autē

Tabula

Non sancti sint infideles: predicta intelliguntur habere veritatem. quod semper sensus scripturarum imo catholicorum omnium perferendus est. Tum quod magis presumendum est quod illi qui in gremio ecclesie sunt: cui ecclesie Christus promissit spiritum veritatis: verum sensum habeant scripturarum quam infideles qui vitari fidei contra aduersariis sancti. Tum ne per hoc detur infidelibus occasio credendi quod ipsi melius quam catholici scripturas scripturas nouerint explanare. Quia tamen ubi pluralitas sensuum literalium occurrunt: raro contingit quod unus eorum secundum omnia predicta antecedentibus reliquis: sed potius unus eorum potest in uno: alius in alio. Ideo in talibus videtur habere locum illud ad Romanos. xiiij. Unusquisque in suo sensu abundet: salua spiritus scripturarum reuerentia et auctoritate. His igitur prelibatis tam ad expositionem scripturarum euangelicorum accedamus a dominica prima de adventu inchoantes.

Finis tractatus Primus

Tabula ad euangelia perquirenda in Aurea rosa iuxta morem Curie.

Unusquisque euangelium secundum curiam Romanam currens in hoc opusculo suo loco minime inuenit annotatum: ad supradictam tabulam recurrat.

Igitur dominica prima in adventu euangelium curiale require in dominica secunda in adventu dominica autem secunda require in dominica tertia eiusdem de adventu. Dominica autem tertia require in dominica. iij. Dominica autem quarta require in sabbato quarto: tepoz. In octaua autem epiphaniæ require in fine libri. Feria tertia post me hebdomade i quadragesima require in secunda quadragesime. Dominica autem secunda in quadragesima require in sabbato precedenti. Sabbato autem post dominica in passione require in fine libri. In vigilia post ascensionis require

in sabbato ante dominica palmaz. Notandum est postquam dominica in qua est festum sancte trinitatis: curia appellatur dominica prima post Pentecosten: ita quod prima dominica post festum trinitatis est secunda post Pentecosten. Igitur dominica secunda post Pentecosten require euangelium curiale in dominica secunda post festum trinitatis. Dominica autem tertia post Pentecosten: require in dominica tertia post festum trinitatis: et dominica. iij. require in. v. et. v. require in. vj. et. vj. i. vij. et. vij. in. vij. et sic deinceps usque ad dominica. xiiij.

Dominica autem. xiiij. post Pentecosten require in fine libri. In festo sancti. Luce. martyris require dominica. j. post octauas pasche euangelium autem sancti. Antiochiani. de padua ordinis beati patris Francisci require in festo beati patris. Dominici. Sanctorum post Eutropii. Larij. et Smaragdi require in die ascensionis. Sancti autem Petronij require dominica. j. post octauas pasche. Beati post patris Francisci require in festo sancti. Martini.

In eodem post apostolorum euangelium: Hec modo vobis: require in festo. Simonis et Iu. Et euangelium: Ecce mitto: in festo. Tiburtij et. Galeriani. Et euangelium: Ecce nos: in eodem memoracione beati. Pauli. Et euangelium. Designauit: in festo beati. Luce. In eodem autem. vni. martyris euangelium: Nolite arbitrari: require in festo sancti. Valentini. Et euangelium. Nihil opus in festo sancti. Theodori. Et euangelium: Si quis venit ad me: require in fine libri. In eodem autem plurimorum martyrum euangelium. Cosmeor: require in festo beati. Martini. Et euangelium: Qui vos audit: require in festo sancti. Felicis. Et euangelium: Sedete: require in fine libri. Et si in euangelium: Te vobis. In eodem autem professorum euangelium: Vos estis: require in festo beati. patris. Dominici. Euangelium autem: Videte: require in fine libri. Et si in euangelium: Nolite timere. Cetera non mutant.

Finis Tabula.